

סיכום הרמב"ם היומי

מאהדורה ניסיונית ■ למנויים והערות: RambamYomi@gmail.com

פרשת וירא ה'תשס"ז ■ גליון 13 ■ ללומדי ג' פרקים ביום

• יום ראשון, י"ד מרחשון •

הלכות איסורי ביאה

פרק ט' – כתמים

תקנת חכמים: (א) שהרואה כתם, טמאה; (ב) שטמאה למפרע (כמפורט). חוץ ממסולקת דמים, או בשעת וסתה. [א-ה]

מקום הכתם: (א) בבשרה – טמאה רק במקום שיתכן שנטף מהמקור, ואין במה לתלות (כמפורט); (ב) בבגדה – טמאה בתנאי שגדול מגריס, והבגד לבן מק"ט, במקום שיתכן שנטף מהמקור, ואין במה לתלות, והוכח כדם. [א-ו, א2-א2, א2-א2]

ג' נשים: שמצאו כתם והספק ביחס לכולן, כולן טמאות. [א-ב, א2-ה]

פרק י' – טומאת יולדת

דין טומאתה: (א) לזכר או לנקבה – אם מינו ודאי; (ב) כשניהם – בודאי ולד שספק בין זכר לנקבה, בסנדל, בשליה; (ג) כשניהם וכנידה וזבה – שלא הוחזקה מעוברת וספק מה הפילה; (ד) רק כנידה וזבה – שאינו ולד, שאינו פני אדם, שיצא מהדופן, שנחתך ולא יצא רובו. [א-א, א-א]

פרק י"א – תקנת חכמים

התקנות: (א) שכל ימיה כימי נידה וזבה; (ב) שסופרת שבעה נקיים בכל ראיית דם; (ג) שיוולדת, טמאה כזבה; (ד) שאין דם טוהר, מלבד בבתולה בפעם הא'; (ה) הנתבעת לנישואין, תמתין שבעה נקיים. [א-א, א-א]

דינים שונים: (א) טמאה עד שתטבול; (ב) טבלה בשביעי, כשר בדיעבד; (ג) יש לנהוג הרחקות מנידה וזבה (כמפורט). [א-א, א-א]

• יום שני, ט"ו מרחשון •

פרק י"ב – בעילת ארמית

סתם גויים: (א) בפרהסיא – בכרת, וקנאים פוגעים בו בעת מעשה. אין מורין כן, ובוועל שהרג פטור; (ב) בצנעה – חתנות אסורה מהתורה, ומדרבנן כל ביאה אסורה; (ג) הגוי עצמו – נהרג, מלבד בבוועל ישראלית פנויה. [א-א, א-א]

שפחה: אסורה לבן חורין, ואין קנאים פוגעים בו. בנה עבר, ובמקרה של תערוכת יש לשחרר את כולם. [א-א, א-א]

נתגיר: (א) בזמנם – זכרי עמוני ומואבי אסורים לעולם, ומצרי אסור עד דור שלישי זכרים ונקבות; (ב) בזמננו – נתערבו הכל, ומותרים מיד. [א-א, א-א]

פרק י"ג – גיור

הסדר: מילה לגבר, טבילה בפני ג', וקרבת בזמן המקדש. [א-א, א-א]

נאמנות הגר: (א) לנישואין – בעדים. מלבד בא"י בזמנם; (ב) לכל ענין – שומר תומ"צ מוחזק כגר צדק; (ג) לפסול – נאמן לעצמו, ולא למשפחתו. [א-א, א-א]

עבד כנעני: מלים ומטבילים אותו לשם עבדות. וטובל שנית כשישתחרר. [א-א, א-א]

גרי עריות: קשה לפרוש מהם, ומחשיבים אותם כגרים אם מלו וטבלו. [א-א, א-א]

פרק י"ד – קבלת גרים

גיור: בדיקת הגורם; הודעה שלא כדאי; לימוד עיקרי היהדות וחלק מהמצוות, עונשם ושכרם; מילה והטבלה. [א-א, א-א]

שאר סוגים: (א) גר תושב – מקבל מצוות בני נח, בזמן היובל; (ב) עבד – מתגייר או שמוחזר. [א-א, א-א]

עריות: (א) גר – אסור מדרבנן בעריות מצד האם בלבד; (ב) עבד – מותר בכל, מלבד בזכר ובהמה. [א-א, א-א]

• יום שלישי, ט"ז מרחשון •

פרק ט"ו – ממזר

סוגי הממזרים: (א) ודאי – מהתורה אסור לבוא בקהל, ומותר בממזרת ושפחה וגיורת. כגון שנולד מעריות, והאבא העיד; (ב) ספק – מדרבנן אסור בכל בת ישראל, ומותר בגיורת. כגון פנויה שהעידה, ארוסה שנתעברה, בן פרוצה, שתוקי ואסופי; (ג) ממזר לחומרא – המעיד על עצמו. [א-א, א-א]

פרק ט"ז – סריס

סוגי סריס: (א) חמה – כשר. כגון שנולד כך או נסתר ממחלה; (ב) אדם – פסול. כגון שנסתר מאדם או חי'. [א-א, א-א]

איסור סירוס: הוא הן בנוגע לאדם או בהמה, בכל צורה. [א-א, א-א]

פרק י"ז – כהן

סוגי הכהנים: (א) הדיוט – אסור בגרושה, זונה וחללה. וכן בחלוצה; (ב) גדול – מותר רק בנערה בתולה. ובדיעבד גם בכוגרת, או אם אירס בעולה קודם שנעשה כ"ג. [א-א, א-א]

• יום רביעי, י"ז מרחשון •

פרק י"ח – זונה

הדין: אשה שנבעלה לאדם האסור לה מהתורה או לחלל, באונס או ברצון, נאסרת לכהן משום זונה. ואף בספק אסורה. [א-א, א-א]

שבויה: אסורה משום ספק. מלבד כשמעידים שלא נתייחדה, או שהפה שאסר הוא שהתיר, או בעיר שבמצור ויש מחבואה וכדומה. [א-א, א-א]

• יום שישי, י"ט מרחשון •

פרק ב' – העונש לאוכל

מלקות: א) בכללות – בכזית. או בריה; ב) בשרץ – בכעדשה; ג) באדם – אסור, ואינו לוקה. [א-כב]

דינים שונים: א) שרץ המתהווה בפרי או בור – מותר, כל עוד לא פירש; ב) דבר האסור מכמה צדדים – לוקה עוד; ג) דם שרצים – מצטרף לבשר, אם לא פירש. [ט-י, יד-כ, כג-כד]

פרק ג' – היוצא מהאסור

האיסור: בכל היוצא ממין אסור (או טרף). מלבד דבש דבורים וחלב אדם. [א-א]

תוצרת גויים: א) בכללות – אסורה, אם אינו מזהה מקורה; ב) גבינה – אסורה; ג) חמאה – יש שאסרו. [יא-כד]

פרק ד' – נבלה וטרפה

הדינים: א) נבלה – בשר ממין טהור שמת בלא שחיטה כשרה או ללא פרכוס, עוף טהור חי, בשר נפל; ב) טרפה – הנוטה למות מחמת מכה; ג) צירוף לכשיעור – אפשרי רק בנבלה וטרפה; ד) שור הנסקל – כבהמה טמאה מגמר דין. [א-כב]

• יום שבת-קורש, ב' מרחשון •

פרק ה' – אבר מהחי

הכלל: אסור לאכול אבר שנתלש מן החי, או אבר שהתדלדל לפני שנשחטה. התדלדל בחלקו, דינו נקבע לפי כמות ואיכות הדלדול (כמפורט). [א-ח]

עובר: שחיטת אמו מטהרתו. אבר שיצא, כאבר מן החי. [ט-י]

פרק ו' – דם

איסור דם: א) בכללות – בכל דם; ב) באדם – אם פרש; ג) בדגים וחגבים טהורים – מותר. [א-ה]

הכשרת בשר: א) לבישול – הדחה, מליחה חזקה, שהיה הדחה והשלכה למים רותחים; ב) לצלי – מולח וצולה; ג) חי – מליחה והדחה; ד) איברים שונים – קורע הלב, מהבהב כבד או מוח, טחול מותר; ה) כל חלק שיש בו דם, או דבר שנבלע בו דם, אסור (כמפורט). [א-י]

פרק ז' – חֵלֵב

הדינים: א) האיסור – כל חלקי חֵלֵב שור, כבש ועז שהיו חיים; ב) אם הבשר חופה אותו – מותר (כמפורט); ג) הדחה ומליחה – אסורה עם החֵלֵב והחוטאים וכדומה. [א-כא]

פרק י"ט – חלל

סוגי חללים: א) ודאי – כהן שבא על אשה האסורה לכהונה, נתחללה היא ובניה מביאה זו ואילך. והזכרים, אסורים לעולם; ב) ספק – מחמיר ככהן וכישראל. [א-ד]

דיני ייחוס: א) השבט, כאבא. בגר, כפי הישראל; ב) ישראל בחזקת כשרות; ג) חוששים לפוסל אחרים וכדומה, לשותק כששומע מומו; ד) בודקים באמהות כשיש ערעור. [ט-כג]

פרק כ' – ייחוס לכהונה

דרגות בייחוס: א) מיוחס – לדברי תורה. כגון שעבד במקדש או נתייחס בעדים לכהן כזה; ב) מוחזק – לדבריהם. כגון בעד אחד, המסיח לתומו, שטר וכדומה. [א-כ]

• יום חמישי, י"ח מרחשון •

פרק כ"א – הרחקה מעריות

דינים שונים: א) אסור – לקרב לעריות, לסולל, ז"ל, לשמש במקום ובצורה לא ראויה, להיות עם גרושתו, להינשא למשפחה פגומה או ע"ה או בתו; ב) מותר – להורה לישון עם ילדיו הקטנים, להביט באשתו נידה, לבדוק פנויה. [א-ב]

פרק כ"ב – ייחוד

אופנים שונים: א) שאסור – עם ערוה, פנויה, גויים (בכל צורה), כלה נידה שבתולה, אשה והרבה אנשים וההיפך, לרווק ללמד תינוקות; ב) שמותר – באשתו היהודית עמו, שבעלה בעיר, עם זכר ובהמה, נשים השונאות, הרבה אנשים ונשים. [א-י]

דינים שונים: א) דורשים בעריות רק בג'; ב) יש להתנהג בקדושה, להתחתן, וללמוד תורה. [א-כ]

הלכות מאכלות אסורות

פרק א' – סימני כשרות

הסימנים: א) בהמה וחיה – פרסה וגרה, המנויים בתורה. ובחיה גם קרניים מיוחדות; ב) עוף – שאינו מנוי בתורה, אינו דורס, עם קורקבן מתקלף או אצבע מיותרת וזפק; ג) דג – סנפיר וקשקשת. [ב-כד]

דינים שונים: א) מצוה לדעת הסימנים; ב) פעמים שמספיק סימן אחד; ג) הנולד, דינו כמוליד. מלבד כבהמה שהולידה שסועה או דמות עוף; ד) חיה – חלבה מותר וטעונה כיסוי דם, משא"כ בהמה. וספק לחומרא. [א-ט]